

# Portal Województwa Lubuskiego



## Polska Zachodnia ma swoją strategię

**Kategoria** - Archiwum

**Data publikacji** -22 sierpnia 2013 godz. 12:58

**Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przedstawiło do konsultacji urzędom marszałkowskim, pierwszą wersję Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do 2020 roku, w zakresie potencjałów i celów rozwojowych. Dokument zauważa, że „obszar Polski Zachodniej ma korzystne położenie w przestrzeni europejskiej, w bezpośredniej bliskości silnych gospodarczych partnerów, charakteryzujących się wysoką innowacyjnością, co stanowi korzystne uwarunkowania dla przepływu kapitału, wiedzy i ludzi”.**

Przedstawiony materiał będzie przedyskutowany na warsztatach z udziałem przedstawicieli województw Polski zachodniej i ekspertów. Projekt bazuje na zapisach Założeń SRPZ, opracowanych przez Grupę Sterującą na początku 2012 roku, a także na innych dokumentach planistycznych i ekspertyzach.

Strategia ponadregionalna nie powinna zastępować strategii poszczególnych województw ani ich dublować. Musi skoncentrować się na wykorzystaniu potencjałów całego makroregionu. W projekcie zidentyfikowano i opisano trzy takie potencjały i sformułowano cele rozwojowe. Zgodnie z wymogami ustawowymi, jako ponadregionalna strategia rządowa, dokument będzie uzupełniony o takie elementy jak system wdrażania, wskaźniki realizacji i ramy finansowe.

### **1. Potencjał związany z położeniem**

Makroregion obejmuje pięć województw: dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie oraz zachodniopomorskie, zajmując 31% powierzchni i stanowiąc 26% ludności Polski. Osią spajającą makroregion jest rzeka Odra wraz z jej dorzeczem. Obszar Polski Zachodniej ma korzystne położenie w przestrzeni europejskiej, w

bezpośredniej bliskości silnych gospodarczych partnerów, charakteryzujących się wysoką innowacyjnością, co stanowi korzystne uwarunkowania dla przepływu kapitału, wiedzy i ludzi. Polska Zachodnia stanowi obszar łączący Europę Środkową z Europą Zachodnią, Skandynawią i Europą Południową, wpisując się również w strefę oddziaływania wyznaczoną przez 4 europejskie metropolie – Berlin, Warszawę, Pragę oraz Kopenhagę.

Przez obszar Polski Zachodniej przebiegają transeuropejskie korytarze transportowe - krzyżują się tutaj międzynarodowe połączenia w układzie równoleżnikowym – z Europy Zachodniej do Europy Wschodniej, tworząc korzystne uwarunkowania dla dynamizowania procesów rozwojowych. Powiązania transportowe i funkcjonalne makroregionu w relacji północ-południe – z Półwyspu Skandynawskiego do Europy Południowej, koncentrują się wokół Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego. Jego elementy łączą najważniejsze ośrodki gospodarcze zachodniej części Polski. Oprócz połączeń drogowych i kolejowych ważną funkcję może pełnić Odra, jednak w wyniku między innymi zaniedbań inwestycyjnych, zmniejsza się jej rola transportowa. Zapóźnienia w zakresie infrastruktury transportowej sprawiają, iż makroregion nie wykorzystuje dostatecznie swego korzystnego położenia. Utrudniony jest między innymi przepływ *know-how* i wzmacnianie powiązań funkcjonalnych

Atutem Polski Zachodniej jest dobrze rozwinięta sieć miejska. W obszarze makroregionu znajduje się 339 miast, co stanowi 38% ogólnej liczby polskich miast, w tym umiejscowione są tu duże aglomeracje miejskie: Szczecin, Poznań, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Opole i Wrocław.

Polska Zachodnia dysponuje bogatymi zasobami naturalnymi, w tym bardzo istotnymi zasobami złóż mineralnych. Do znaczących zasobów należą węgiel brunatny, a także surowce skalne oraz budowlane we wszystkich województwach. Jednym z najważniejszych surowców mineralnych są złoża rud miedzi. Obszar Polski Zachodniej posiada też znaczące na tle kraju zasoby Odnawialnych Źródeł Energii (OZE), w tym przede wszystkim zasoby energii geotermalnej. Analiza liczby i mocy różnych rodzajów OZE wskazuje, iż makroregion jest liderem pod względem energetyki wiatrowej (ponad 50% mocy w kraju). Istotnym deficytem infrastrukturalnym Polski Zachodniej na tle UE, który w dalszej perspektywie może niekorzystnie wpłynąć na atrakcyjność inwestycyjną, jest niedostateczne zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, wyposażenie makroregionu w infrastrukturę elektroenergetyczną.

## **2. Potencjał dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i szeroko rozumianej przedsiębiorczości**

Makroregion Polski Zachodniej od zachodu i południa, a pośrednio od północy graniczy z obszarami wyżej rozwiniętymi, co w sposób szczególny manifestuje różnica w poziomie innowacyjności. Syntetyczne wskaźniki innowacyjności wskazują na niewielki potencjał innowacyjny makroregionu na tle Unii Europejskiej. Bezpośrednie sąsiedztwo makroregionu z obszarami wyżej rozwiniętymi generuje wahadłowe migracje zarobkowe, które w kontekście podnoszenia ich poziomu innowacyjności mają dwojaki wpływ na rozwój terytoriów, z których migruje siła

robocza. Do pozytywów należy zaliczyć napływ kapitału i zwiększenie rozporządzalnych dochodów osobistych gospodarstw domowych. Nie bez znaczenia jest również wzrost doświadczenia pracowników, który następnie może być wykorzystywany w celu wdrażania rozwiązań nowocześniejszych, bardziej zaawansowanych technologicznie oraz innowacyjnych. Po stronie zagrożeń wynikających z migracji zarobkowych można wymienić m.in. tzw. *drenaż mózgów*, czyli ubytek wartościowego potencjału zasobów pracy.

Polska Zachodnia charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem rozwoju sektora nauki i badań, przy czym sytuacja w poszczególnych województwach jest silnie zróżnicowana. Analiza rozmieszczenia nakładów poniesionych na B+R w 2010 r. w makroregionie wykazuje na wyraźną dominację województwa wielkopolskiego (ponad połowa nakładów) i dolnośląskiego (ponad 1/3 nakładów). W Polsce Zachodniej kształci się prawie 26% wszystkich studentów w kraju (2010 r.), co odpowiada potencjałowi ludnościowemu makroregionu. Ośrodki akademickie z Polski Zachodniej plasują się na wysokich pozycjach w ogólnopolskich rankingach uczelni, przy czym te najlepiej oceniane zlokalizowane są przede wszystkim w dwóch miastach – Poznaniu i Wrocławiu, gdzie tradycje akademickie są najbardziej zakorzenione.

Makroregion zachodni charakteryzuje się relatywnie wysokim poziomem przedsiębiorczości, co świadczy o wysokiej aktywności mieszkańców w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej i stanowi jeden z kluczowych czynników pozytywnie wpływających na pozycję rozwojową oraz konkurencyjną. W Polsce Zachodniej istnieje korzystny klimat dla rozwoju innowacyjności. Koncentruje ona 30% działających ośrodków wsparcia biznesu na terenie kraju. Rozrastająca się sieć parków technologicznych w najbliższych latach może stać się elementem integrującym instytucje wsparcia przedsiębiorstw na poziomie makroregionalnym. Należy podkreślić wysoką atrakcyjność niemal wszystkich podregionów województw Polski Zachodniej dla prowadzenia działalności zaawansowanej technologicznie, która stanowi istotną bazę dla budowania i wzmacniania innowacyjności makroregionu.

### **3. Potencjał na rzecz współpracy**

Podejmowaniu nowych działań rozwojowych w makroregionie sprzyjają doświadczenia władz samorządowych Polski Zachodniej, które na tle kraju są bardzo znaczące. Przygraniczne położenie Polski Zachodniej sprzyja szczególnie współpracy z sąsiednimi regionami Niemiec i Republiki Czeskiej. Współpraca ta realizowana jest na podstawie zawiązanych inicjatyw, porozumień, stowarzyszeń czy w ramach wspólnie realizowanych projektów.

Specyficzną przewagą, którą charakteryzuje się Polska Zachodnia jest istotny, historycznie uwarunkowany i zakorzeniony potencjał na rzecz współpracy, wyrażający się zawiązywaniem i skuteczną realizacją wspólnych inicjatyw, projektów czy wydarzeń z różnych sfer życia społeczno-gospodarczego. Zdecydowanie wyróżnia on Polskę Zachodnią na tle kraju, tworząc nowe możliwości rozwoju. Doświadczenia związane z wielokulturowością i transgranicznością tego obszaru przyczyniły się do wykształcenia znaczącego kapitału społecznego.

Walory przyrodnicze, kulturowe i uzdrowiskowe obszaru Polski Zachodniej, umożliwiające rozwój wielu form turystyki, stanowią znaczący, acz nie w pełni wykorzystany potencjał na rzecz współpracy międzyregionalnej i transgranicznej. Sudety wraz z pogórzem na południu oraz wybrzeże Bałtyku na północy – jedne z najbardziej atrakcyjnych rejonów turystycznych w skali kraju – stanowią klamrę spinającą południkowo ciągnące się pasy pojezierzy (w województwach: zachodniopomorskim, wielkopolskim i lubuskim) wraz z rozwiniętym systemem sieci rzecznej, a także zwarte i rozległe kompleksy leśne. Turystyczny potencjał Polski Zachodniej stanowi silną przesłankę na rzecz rozwoju sieciowej współpracy wewnątrz makroregionu.

Ważną dziedziną powinna być współpraca ośrodków badawczo-rozwojowych Polski zachodniej. Ośrodki te, mimo zdefiniowanego potencjału, charakteryzują się niewystarczającymi powiązaniami w ramach międzynarodowych, krajowych, jak również międzywojewódzkich sieci współpracy.

*Opracował Maciej Nowicki, Pełnomocnik Zarządu Województwa ds. Polityki Spójności*